

```

In [1]: import numpy as np
import numpy.linalg as la
import matplotlib.pyplot as plt
import matplotlib.lines as lns

def plot_function(interval,fun):
    a=interval[0]
    b=interval[1]

    x=np.linspace(a-1,b+1,100)
    yl=fun(x)

    plt.figure(figsize=(15, 10))
    plt.plot(x,yl,linewidth=5)
    plt.plot(x,np.zeros(x.size),linewidth=5)

def draw_vertical_lines(a,b):
    limits=plt.axis()
    l1=lns.Line2D([a[0],a[0]],[0,a[1]],color="blue",linewidth=5)
    l2=lns.Line2D([b[0],b[0]],[0,b[1]],color="blue",linewidth=5)
    ax = plt.gca()
    ax.add_line(l1)
    ax.add_line(l2)

def draw_trapezoid(a,b):
    limits=plt.axis()
    l1=lns.Line2D([a[0],a[0]],[0,a[1]],color="blue",linewidth=5)
    l2=lns.Line2D([b[0],b[0]],[0,b[1]],color="blue",linewidth=5)
    l3=lns.Line2D([a[0],b[0]],[a[1],b[1]],color="red",linewidth=5)
    ax = plt.gca()
    ax.add_line(l1)
    ax.add_line(l2)
    ax.add_line(l3)

def draw_trapezoids(a,b,fun,n):
    plot_function([a,b],fun)
    x=np.linspace(a,b,n+1);
    for i in range(len(x)-1):
        draw_trapezoid([x[i],fun(x[i])],[x[i+1],fun(x[i+1])])

def draw_simpson(a,b,fun):
    x=np.linspace(a,b,3)
    y=fun(x)
    p=linterp(x,y)
    plot_function([a,b],fun)
    draw_vertical_lines([a,fun(a)],[b,fun(b)])
    c=(a+b)/2
    draw_vertical_lines([c,fun(c)],[c,fun(c)])
    xp=np.linspace(a,b,100)
    plt.plot(xp,np.polyval(p,xp),linewidth=5,color="red")
    plt.plot([a,c,b],[fun(a),fun(c),fun(b)],'o',markersize=15,markerfacecolor='g')

def draw_simpsons(a,b,fun,n):
    plot_function([a,b],fun)
    draw_vertical_lines([a,fun(a)],[b,fun(b)])

    points=np.linspace(a,b,3*n-1)
    I=0
    for i in range(0,len(points)-1,2):
        x=[points[i],points[i+1],points[i+2]]
        y=[fun(points[i]),fun(points[i+1]),fun(points[i+2])]
        p=linterp(x,y)
        xp=np.linspace(points[i],points[i+2],50)
        plt.plot(xp,np.polyval(p,xp),linewidth=5,color="red")
        draw_vertical_lines([points[i],fun(points[i])],[points[i],fun(points[i])])
        draw_vertical_lines([points[i+1],fun(points[i+1])],[points[i+1],fun(points[i+1])])
        draw_vertical_lines([points[i+2],fun(points[i+2])],[points[i+2],fun(points[i+2])])

def calculate_error(a,b,fun,correct_solution,max_num_of_reps,method):
    errors=np.zeros(max_num_of_reps)
    sub_intervals=np.zeros(max_num_of_reps)
    for i in range(max_num_of_reps):
        I=method(a,b,fun,i+1)
        errors[i]=np.abs(I-correct_solution)
        if method == 'trapez_kompozitno':
            sub_intervals[i]=(b-a)/i
        else:
            sub_intervals[i]=(b-a)/(3*i-1)

    #plt.figure(figsize=(10, 10))
    #plt.plot(range(1,max_num_of_reps+1),errors,linewidth=5)
    #plt.xlabel('Broj primena metoda')
    #plt.ylabel('Greska')

    return [errors,sub_intervals]

```

Numerička integracija

Pomoću numeričke integracije možemo da odredimo određeni integral proizvoljne funkcije.

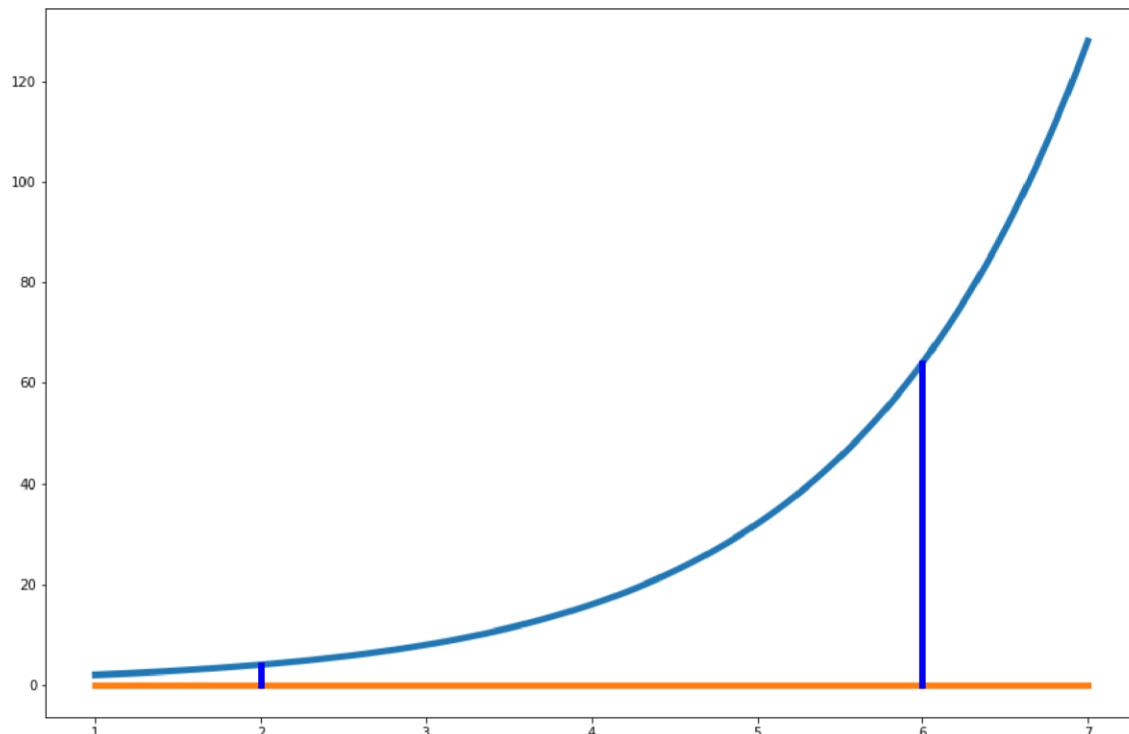
Određeni integral predstavlja površinu figure ispod date funkcije na zadatom zatvorenom intervalu.

Na primer, na sledećoj slici određeni integral

$$\int_2^6 2^x dx$$

je površina figure ispod funkcije $f(x) = 2^x$ na zatvorenom intervalu [2,6].

```
In [2]: plot_function([2,6],lambda x: 2**x)
draw_vertical_lines([2,2**2],[6,2**6])
```


Sve numeričke metode za integraciju imaju za cilj da procene površinu figure ispod funkcije.

Metode se razlikuju po načinu na koji se procena površine vrši.

Njutn-Kotesove metode

Kod Njutn-Kotesovih metoda koristimo interpolaciju da funkciju aproksimiramo polinomom.

Nakon toga izračunavamo određeni integral polinoma.

Rezultat integracije polinoma smatramo rezultatom integracije funkcije.

Pošto je polinom aproksimacija funkcije, rezultat će biti aproksimacija tačne vrednosti određenog integrala funkcije.

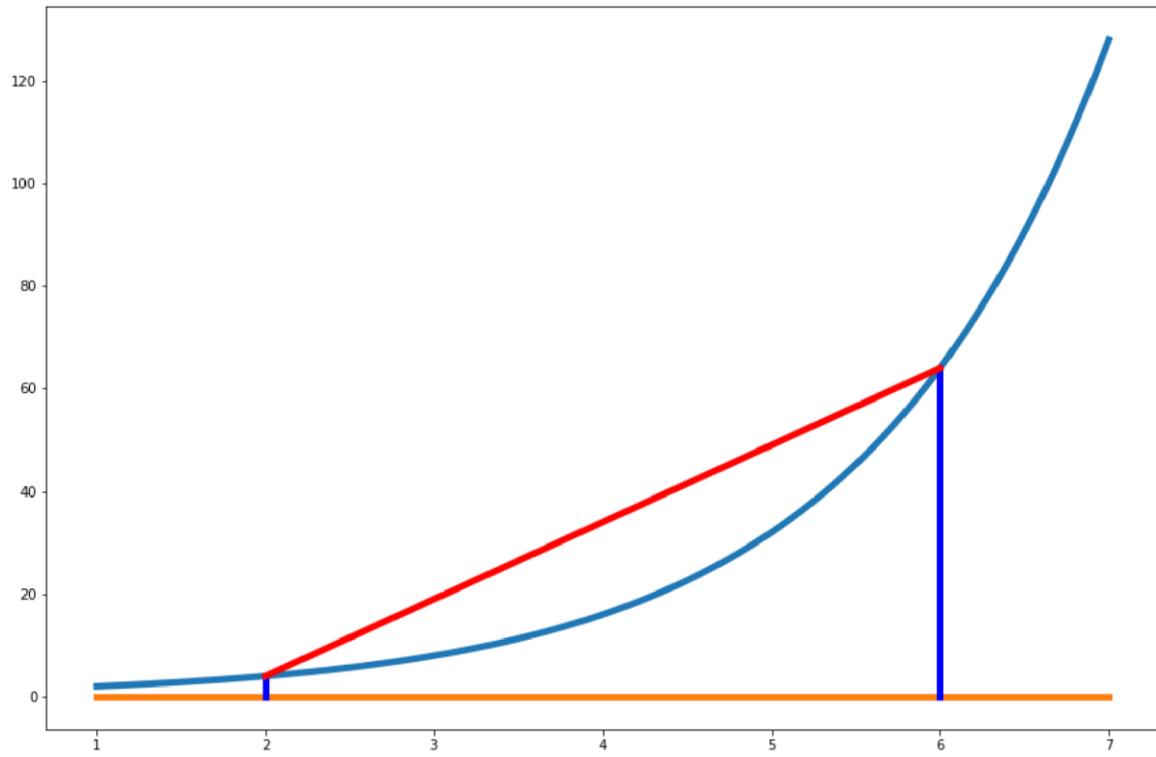
U nastavku ćemo pokazati na koji način određujemo određeni integral polinoma i koliko takvom aproksimacijom gubimo na tačnosti.

Metod trapeza

Kod ovog metoda koristimo linearnu interpolaciju da aproksimiramo funkciju.

Na taj način dobijamo funkciju aproksimiramo trapezom, kao na sledećoj slici.

```
In [3]: plot_function([2,6],lambda x: 2**x)
draw_vertical_lines([2,2**2],[6,2**6])
draw_trapezoid([2,2**2],[6,2**6])
```


Još uvek nismo rekli na koji način određujemo integral polinoma, u ovom slučaju prave.

Određeni integrali polinoma kod Njutn-Kotesovih metoda izračunavamo analitički.

Rezultat analitičke integracije biće formula koja će u stvari predstavljati metod trapeza.

U nastavku prikazujemo izvođenje formule za metod trapeza.

Data nam je proizvoljna funkcija $f(x)$ i interval $[a, b]$. Cilj nam je da izračunamo određeni integral:

$$I = \int_a^b f(x) dx$$

Prvo aproksimiramo funkciju $f(x)$ na intervalu $[a, b]$ pomoću prave kroz tačke $(a, f(a))$ i $(b, f(b))$ (kao na slici iznad).

Pravu možemo recimo da odredimo pomoću Lagranžovog polinoma:

$$p(x) = \frac{x - b}{a - b} f(a) + \frac{x - a}{b - a} f(b)$$

Rešavmo sada integral:

$$I_p = \int_a^b p(x) dx$$

analitički.

$$I_p = \int_a^b p(x) dx = \int_a^b \frac{x - b}{a - b} f(a) + \int_a^b \frac{x - a}{b - a} f(b) dx$$

$$\begin{aligned} \int_a^b (x - b) dx &= \int_a^b x dx - b \int_a^b dx = \frac{b^2}{2} - \frac{a^2}{2} - b(b - a) = \frac{b^2 - a^2 - 2b^2 + 2ab}{2} = \frac{-a^2 + 2ab - b^2}{2} = \\ &\quad -\frac{a^2 - 2ab + b^2}{2} = -\frac{(a - b)^2}{2} \end{aligned}$$

$$\int_a^b (x - a) dx = \int_a^b x dx - a \int_a^b dx = \frac{b^2}{2} - \frac{a^2}{2} - a(b - a) = \frac{b^2 - a^2 - 2ab + 2a^2}{2} = \frac{a^2 - 2ab + b^2}{2} = \frac{(a - b)^2}{2}$$

$$\begin{aligned}
I_p &= \int_a^b p(x)dx = -\frac{f(a)}{a-b} \frac{(a-b)^2}{2} - \frac{f(b)}{a-b} \frac{(a-b)^2}{2} = \frac{(-f(a)-f(b))(a-b)^2}{2(a-b)} = \frac{-(f(a)+f(b))(a-b)}{2} \\
&= (b-a) \frac{f(a)+f(b)}{2}
\end{aligned}$$

Dakle, ako koristimo metod trapeza određeni integral funkcije $f(x)$ na zatvorenom intervalu $[a, b]$ aproksimiramo sa:

$$I = \int_a^b f(x)dx \approx (b-a) \frac{f(a)+f(b)}{2}$$

Ako se iz geometrije podsetimo da je površina trapeza: srednja linija * visina. Vidimo da smo mi u stvari izveli formulu za površinu trapeza (visina je $b-a$, a srednja linija $\frac{f(a)+f(b)}{2}$).

Primer: Primenićemo sada metodu trapeza da rešimo integral:

$$I = \int_2^6 2^x dx$$

Imamo da je $a = 2, b = 6, f(x) = 2^x$. Primenjujemo metod:

$$I \approx (b-a) \frac{f(a)+f(b)}{2} = (6-2) \frac{f(2)+f(6)}{2} = 2(2^2 + 2^6) = 136$$

Proverićemo sada koliko smo pogrešili. Analitičko rešenje je:

$$I = \int_2^6 2^x dx = \frac{2^x}{\ln(2)} \Big|_2^6 = 86.56170$$

U naredne dve linije koda računamo grešku i relativnu grešku.

```
In [4]: greska=135-86.5
relativna_greska=(135-86.5)/86.5

print(greska)
print(relativna_greska)
```

48.5
0.5606936416184971

Vidimo da smo pogrešili za 56% što je dosta velika greška. Razlog za to je očigledan ako pogledamo sliku iznad.

Između površine trapeza i figure ispod funkcije postoji dosta velika razlika.

Dakle, osim ako ne tražimo integral prave, metod trapeza rezultovaće greškom.

Pre nego što pokažemo kako ćemo poboljšati tačnost metoda trapeza, napisaćemo kod za metod.

```
In [5]: def trapez(a,b,funkcija):
    return (b-a)/2*(funkcija(a)+funkcija(b))
```

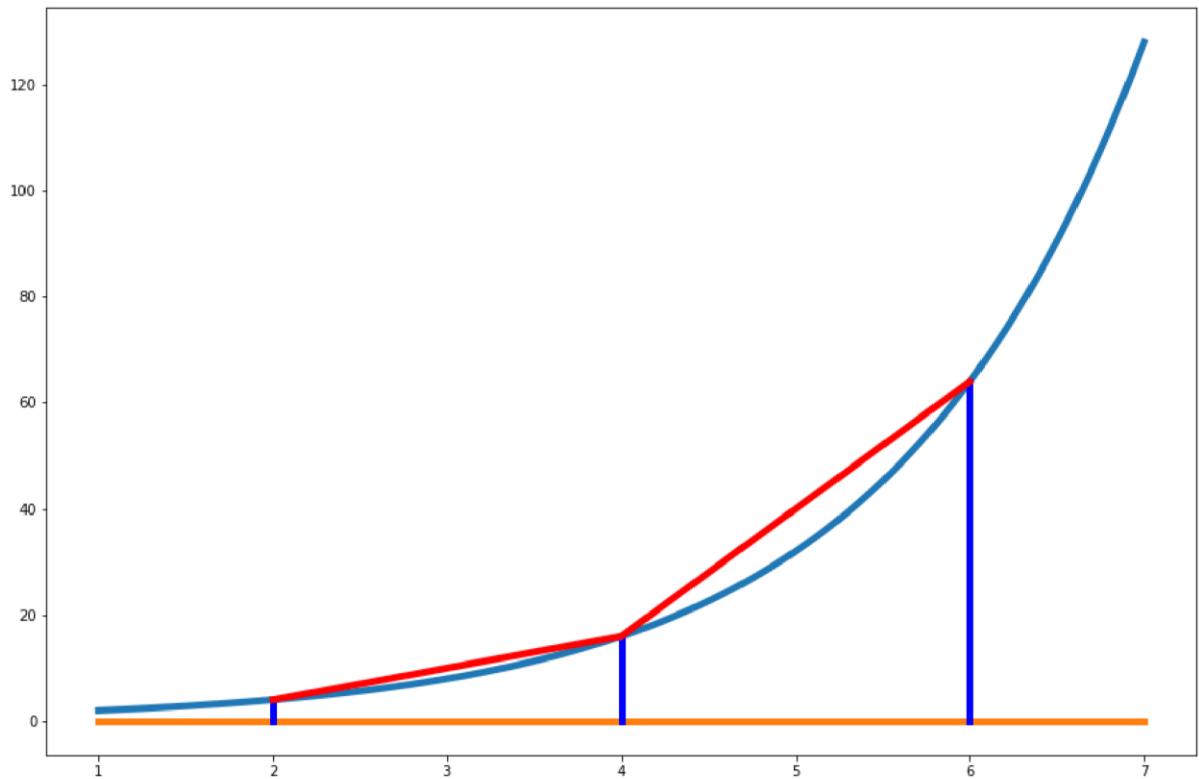
```
In [6]: I = trapez(2,6,lambda x: 2**x)

print(I)
```

136.0

Hajde da vidimo šta bi dobili ako umesto jednog trapeza koristimo dva trapeza.

```
In [7]: draw_trapezoids(2,6,lambda x: 2**x,2)
```

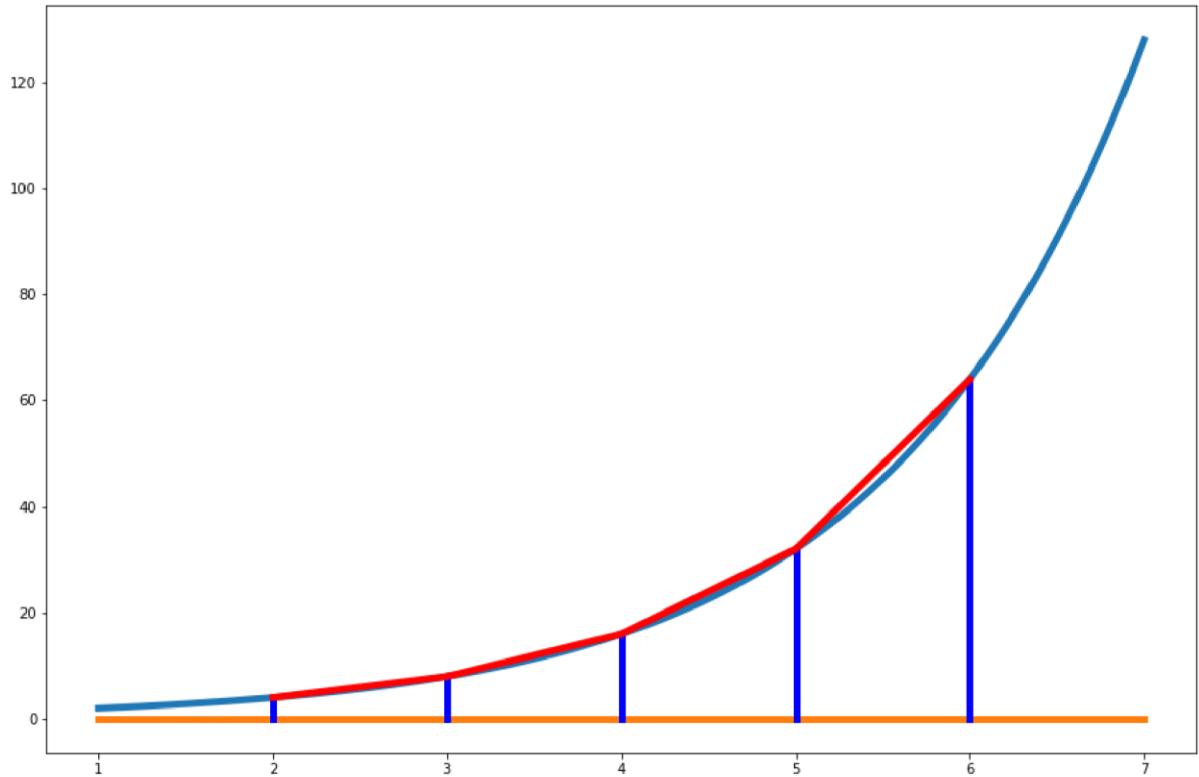


```
In [8]: I = trapez(2,4,lambda x: 2**x) + trapez(4,6,lambda x: 2**x)
print(I)
```

100.0

Hajde da probamo sa četiri trapeza.

```
In [9]: draw_trapezoids(2,6,lambda x: 2**x,4)
```


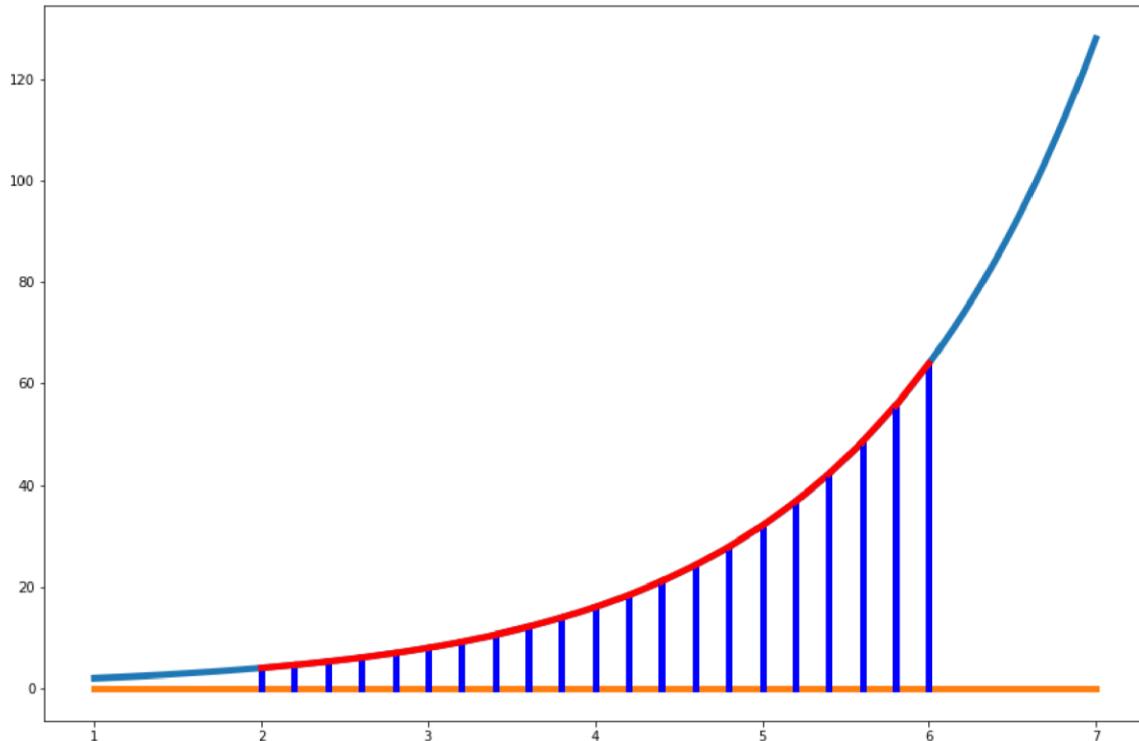
```
In [10]: points=np.linspace(2,6,5)
I=0
for i in range(1,len(points)-1):
    I=I+trapez(points[i],points[i+1],lambda x: 2**x)
print(I)

84.0
```

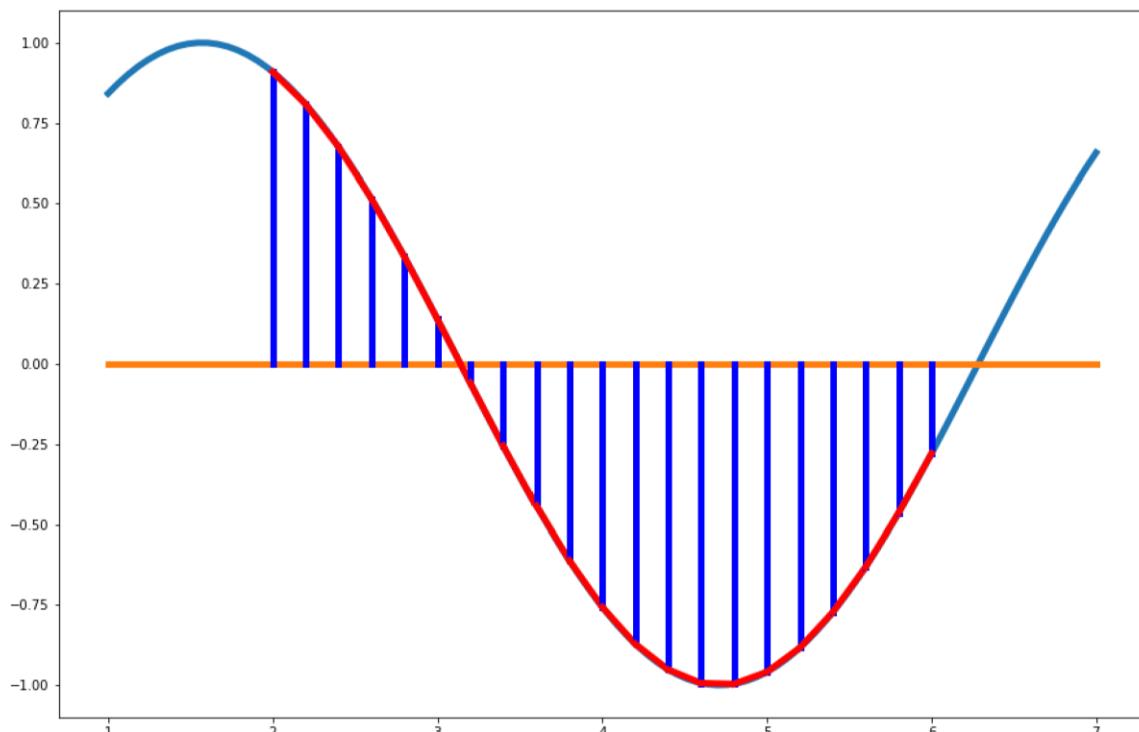
Vidimo da kako povećavamo broj trapeza, tako se približavamo sve više tačnom rešenju.

Ako pogledamo slike sa 2 i 4 trapeza vidimo da trapezi manje veličine bolje aproksimiraju funkciju i da zbir površina manjih trapeza mnogo bolje aproksimira površinu figure ispod funkcije nego jedan trapez.

```
In [11]: #plot_function([2,6],lambda x: 2**x)
#draw_vertical_lines([2,2**2],[6,2**6])
draw_trapezoids(2,6,lambda x: 2**x,20)
```



```
In [12]: draw_trapezoids(2,6,lambda x: np.sin(x),20)
```


Kompozitna metoda trapeza

Formalan naziv za postupak koji smo primenili je kompozitna metoda trapeza jer smo površinu figure "složili" iz više delova.

Napisaćemo sada kod za kompozitnu metodu trapeza.

Ulazni parametar n predstavlja broj trapeza koji želimo.

```
In [13]: def trapez_kompozitno(a,b,funkcija,n):
    points=np.linspace(a,b,n+1)
    I=0
    for i in range(len(points)-1):
        I=I+trapez(points[i],points[i+1],funkcija)
    return I

In [14]: I = trapez_kompozitno(2, 6, lambda x: 2**x,20)
          print(I)

86.70028750647091
```

Red greške metode trapeza

U literaturi greška metode trapeza tipično se opisuje preko vrednosti h koja predstavlja dužinu jednog pod-intervala na koje delimo interval $[a, b]$ da bi dobili određeni broj trapeza:

$$h = \frac{b - a}{n}$$

gde je n broj trapeza. Greška metode trapeza označava sa:

$$O(h^2)$$

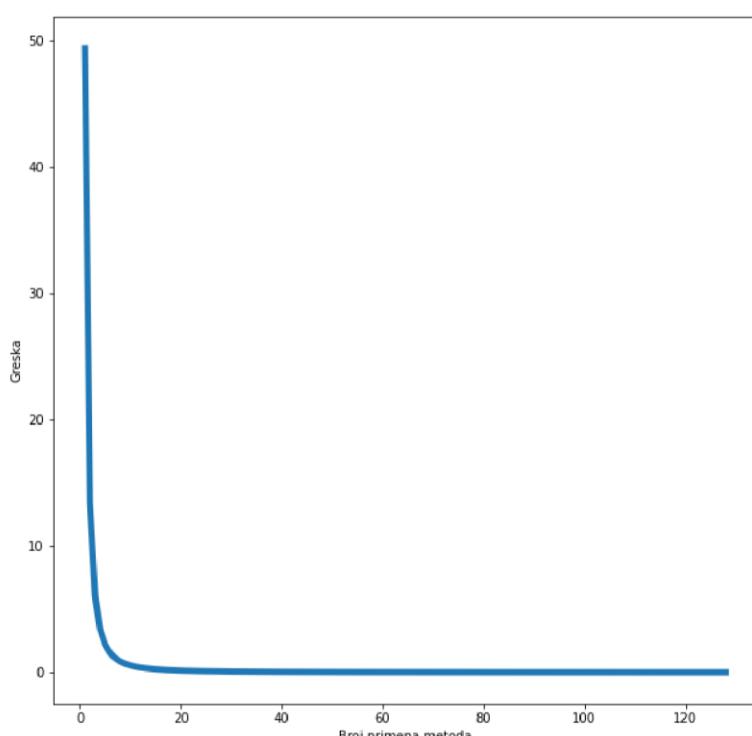
i kaže se da je greška metode trapeza reda h^2 . (Kompletan postupak za određivanje greške metode trapeza dat je u udžbeniku.)

To znači da se za male vrednosti h , tj. veliki broj trapeza, greška ponaša kao funkcija $f(h) = h^2$.

Funkcija koju pozivamo u sledećem redu prikazuje grešku za broj primena redom od 1 do 2^7 za $I = \int_2^6 2^x dx$.

```
In [15]: [errors,sub_intervals]=calculate_error(2,6,lambda x: 2**x,86.56170,2**7,trapez_kompozitno)
plt.figure(figsize=(10, 10))
plt.plot(range(1,2**7+1),errors,linewidth=5)
plt.xlabel('Broj primena metoda')
plt.ylabel('Greska')

Out[15]: Text(0, 0.5, 'Greska')
```

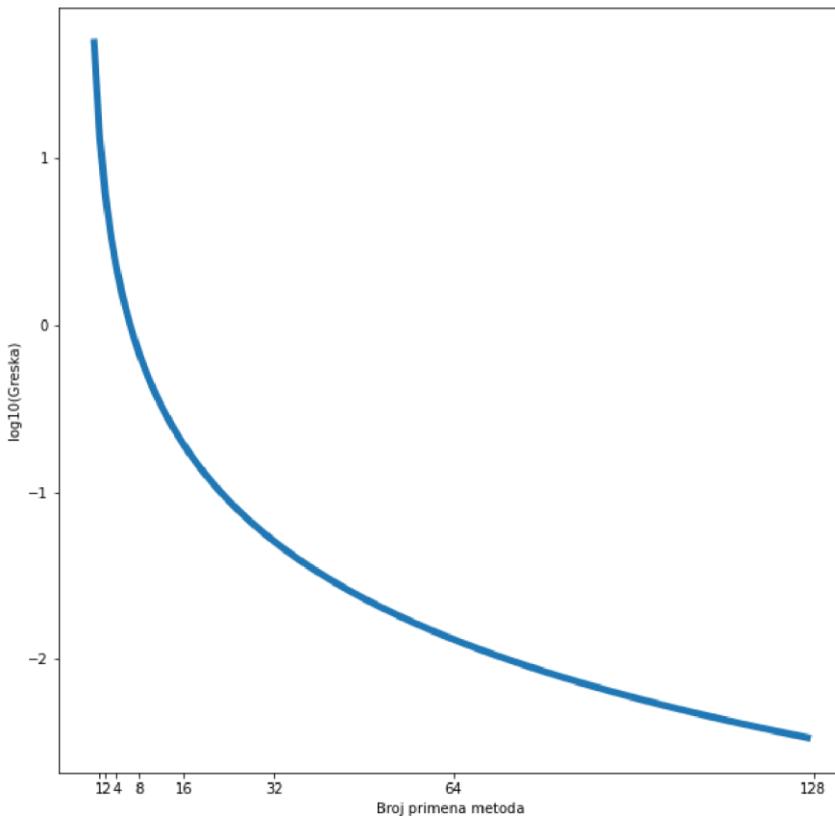

Prethodni grafik nije baš pregledan jer greška na početku ima velike vrednosti, a kasnije samo male, pa prelazimo na logaritamsku skalu (prikazujemo \log_{10} od greške).

```
In [16]: plt.figure(figsize=(10, 10))
plt.plot(range(len(errors)), np.log10(errors), linewidth=5)
plt.xlabel('Broj primena metoda')
plt.ylabel('log10(Greska)')

plt.xticks([2**i for i in range(8)])
```

```
Out[16]: ([<matplotlib.axis.XTick at 0x2284bb900f0>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284bb90358>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284bb96a90>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b83e7b8>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b8347f0>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b8346d8>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b35b080>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b35b358>],
[Text(0, 0, ''),
Text(0, 0, '')])
```

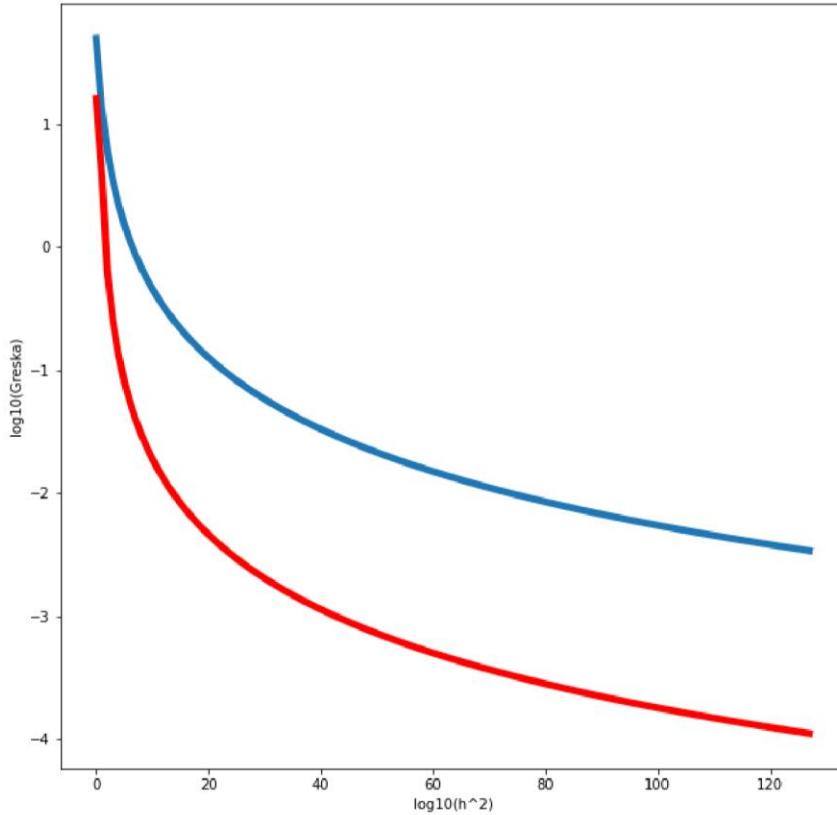

Uporedićemo sada grafik greške (označeno plavom) sa funkcijom $f(h) = h^2$ gde je h dužina pod-intervala (označeno crvenom)

```
In [17]: plt.figure(figsize=(10, 10))
plt.plot(range(len(errors)), np.log10(errors), linewidth=5)

plt.plot(range(len(sub_intervals)), np.log10(sub_intervals**2), linewidth=5, color="red")
plt.xlabel('log10(h^2)')
plt.ylabel('log10(Greska)')

Out[17]: Text(0, 0.5, 'log10(Greska)')
```


Vidimo da postoji jako veliko podudaranje grafika, iz čega se može zaključiti da odnos između greške i kvadrata veličine pod-intervala stoji.

Poznavanje reda greške metoda trapeza omogućava nam da uradimo sledeću procenu:

$$\begin{aligned} \text{greska}(h) &= h^2 \\ \text{greska}\left(\frac{h}{2}\right) &= \left(\frac{h}{2}\right)^2 = \left(\frac{1}{2}\right)^2 h^2 = \frac{1}{4} h^2 = \frac{1}{4} \text{greska}(h) \\ \text{greska}\left(\frac{h}{4}\right) &= \frac{1}{4} \text{greska}(h) \end{aligned}$$

To znači da ako prepolovimo veličinu pod-intervala, tj. duplijamo broj primena metoda trapeza, greška se smanji 4 puta.

```
In [18]: print([errors[0], errors[1], errors[3]])
print([errors[0], errors[0]/4, errors[0]/16])
print([errors[0], errors[0]/4, errors[1]/4])

[49.4383, 13.43829999999998, 3.438299999999998]
[49.4383, 12.359575, 3.08989375]
[49.4383, 12.359575, 3.3595749999999995]
```

Simpsonov 1/3 metod

Takođe Njutn-Kotesov metod.

U ovom slučaju funkciju aproksimiramo polinomom drugog stepena na intervalu $[a, b]$.

Pošto koristimo polinom drugog stepena, treba nam tri tačke. Za treću tačku uzimamo sredinu intervala:

$$c = \frac{a + b}{2}$$

U nastavku koristimo Lagranžovu interpolaciju sa prošlog predavanja da aproksimiramo funkciju 2^x na intervalu $[2, 6]$. Aproksimaciju radimo u tačkama 2, 4, 6.

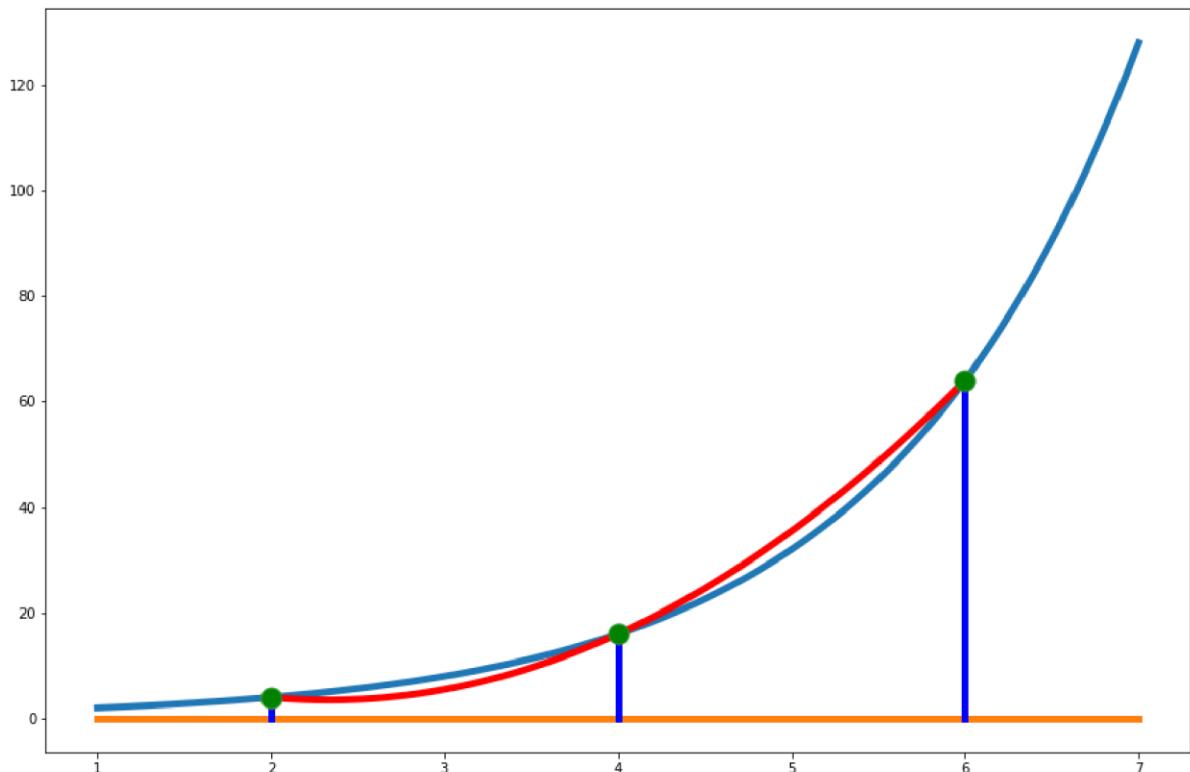
```
In [19]: def linterp(x,y):
    n = len(x)
    p = 0
    for i in range(n):
        L = 1
        for j in range(n):
            if i != j:
                L = np.convolve(np.array([1, -x[j]]), (x[i]-x[j]), 'same')
            p = p + y[i]*L
    return p
```

```
In [20]: a=2
b=6
x=np.linspace(a,b,3)
fun=lambda x: 2**x
y=fun(x)
p=linterp(x,y)

print(p)
[ 4.5 -21.  28.]
```

Dobili smo interpolacioni polinom, koji onda prikazujemo na sledećem grafiku. Označen je crvenom bojom.

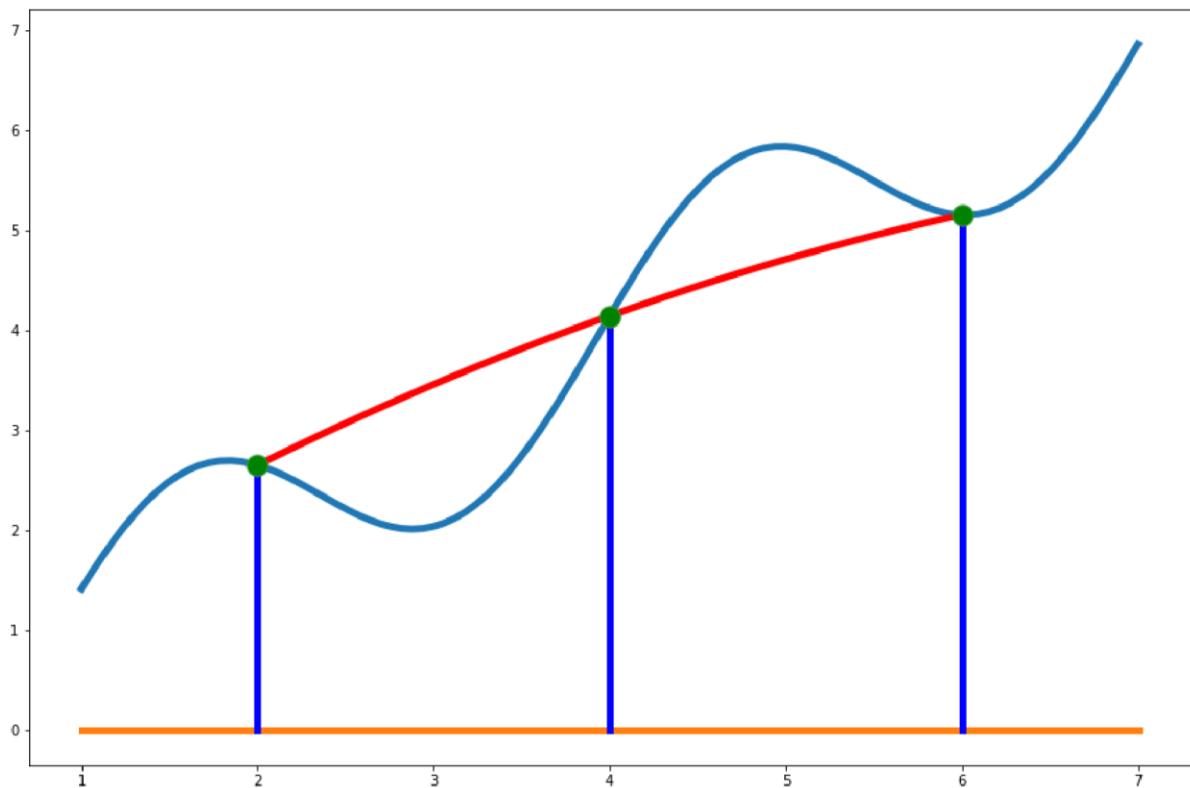
```
In [21]: draw_simpson(2,6,lambda x: 2**x)
```


Vidimo da je polinom dosta sličan funkciji na intervalu [2,6]. Nakon što objasnimo metod, proverićemo kolika je greška baš na ovom primeru.

Metod ilustrujemo i na primeru funkcije $f(x) = x - \cos(2x)$ kako bi pokazali da upotreba kvaradnog polinoma umesto prave jeste bolja, ali da greška još uvek postoji.

```
In [22]: draw_simpson(2, 6, lambda x:x-np.cos(2*x))
```


Pokazaćemo sada formulu za Simpsonov 1/3 metod.

Rešavamo analitički integral kvadragnog interpolaciono polinoma na intervalu $[a, b]$

$$I = \int_a^b f(x) dx$$

$$c = \frac{a+b}{2}$$

$$p(x) = \frac{(x-b)(x-c)}{(a-b)(a-c)} f(a) + \frac{(x-a)(x-c)}{(b-a)(b-c)} f(b) + \frac{(x-b)(x-a)}{(c-b)(c-a)} f(c)$$

Rešavmo sada integral:

$$I_p = \int_a^b p(x) dx$$

analitički.

Postupak rešavanja dat je u udžbeniku, dok ovde samo dajemo rezultat, tj. formulu za Simpsonovu 1/3 metodu:

$$I = \int_a^b f(x) dx \approx \frac{b-a}{6} (f(a) + 4f(c) + f(b))$$
$$c = \frac{a+b}{2}$$

U nastavku je prikazan kod za Simpsonovu 1/3 metodu.

```
In [23]: def simpson(a,b,funkcija):
    c=(a+b)/2
    I=(b-a)/6*(funkcija(a)+4*funkcija(c)+funkcija(b))
    return I
```

Poredimo sada Simpsonovu 1/3 metodu sa metodom trapeza na primerima funkcija $f(x) = 2^x$ i $f(x) = x - \cos(2x)$

```
In [24]: I_trapez = trapez(2,6,lambda x: 2**x)
I_simpson = simpson(2,6,lambda x: 2**x)

print(I_trapez)
print(I_simpson)

136.0
88.0
```

```
In [25]: tacno_resenje = 86.56170

print(tacno_resenje)

86.5617
```

```
In [26]: print(np.abs(tacno_resenje-I_trapez)/tacno_resenje)
print(np.abs(tacno_resenje-I_simpson)/tacno_resenje)

0.5711336537983889
0.016615893634251616
```

```
In [27]: I_trapez = trapez(2,6,lambda x:x-np.cos(2*x))
I_simpson = simpson(2,6,lambda x:x-np.cos(2*x))

print(I_trapez)
print(I_simpson)

15.61957932426224
16.261193198243717
```

```
In [28]: tacno_resenje = 15.88988521134625

print(tacno_resenje)

15.88988521134625
```

```
In [29]: print(np.abs(tacno_resenje-I_simpson)/tacno_resenje)
print(np.abs(tacno_resenje-I_trapez)/tacno_resenje)

0.02336756886275883
0.017011191930511683
```

Vidimo da za prvi primer postoji velika razlika između grešaka u korist Simpsonove 1/3 metode, dok je za drugi primer razlika manja i u korist metode trapeza. Razlike su takve jer imamo samo jednu primenu funkcije, a sam oblik funkcije tada ima veliki značaj. Na primer, funkcija $f(x) = 2^x$ veoma liči na kvadratni polinom na intervalu $[2,6]$.

Simpsonov metod koristi finiju interpolaciju od metoda trapeza i ima bolju tačnost, što ćemo i demonstrirati poređenjem kompozitnih metoda.

Prvo pišemo kod za Simpsonov 1/3 metod. Za n primena metoda, na intervalu $[a,b]$ formiramo ukupno $n+1$ ekvidistantnih tačaka (tu računamo i krajnje tačke) i onda uzimamo po tri tačke i primenjujemo metod na njih.

Na primer, za $[2,6]$ i $n = 2$ tri tačke su: 2, 4, 6. Metod primenimo onda na $[2,4]$ i $[4,6]$ i to saberemo. Sama primena metoda na npr. $[2,4]$ kreiraće srednju tačku 3 i primeniti formulu.

```
In [30]: def simpson_kompozitno(a,b,funkcija,n):
    parts=np.linspace(a,b,n+1)
    I=0
    for i in range(len(parts)-1):
        I = I + simpson(parts[i], parts[i+1], funkcija)

    return I
```

```
In [31]: I_simpson_kom = simpson_kompozitno(2,6,lambda x: 2**x,2)
I_trapez_kom = trapez_kompozitno(2,6,lambda x: 2**x,2)

print(I_simpson_kom)
print(I_trapez_kom)

86.66666666666666
100.0
```

```
In [32]: tacno_resenje = 86.56170
print(tacno_resenje)

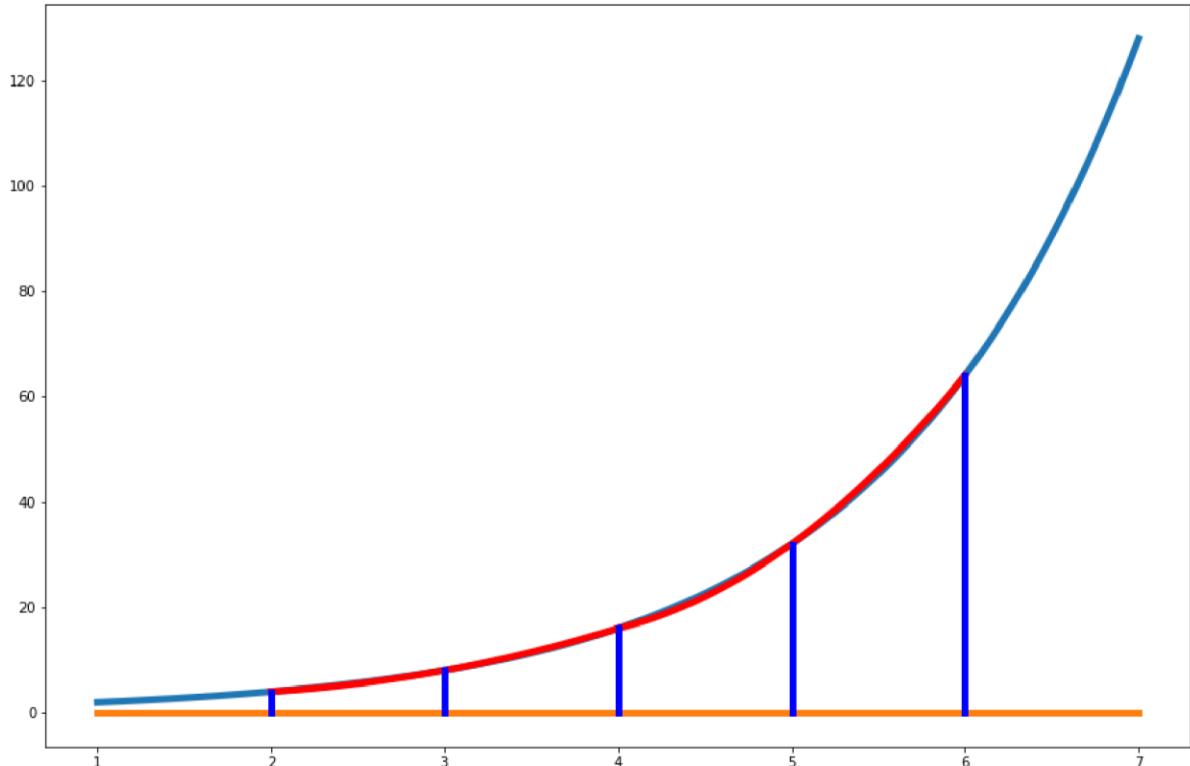
print(np.abs(tacno_resenje-I_simpson_kom)/tacno_resenje)
print(np.abs(tacno_resenje-I_trapez_kom)/tacno_resenje)

86.5617
0.0012126225185810275
0.15524533367528592
```

Vidimo da samo dve primene Simpsonovog metoda rezultuju greškom od 0.1% za primer $f(x) = 2^x$.

Sa sledećeg grafika može se videti poklapanje $f(x) = 2^x$ i dve primene Simpsonovog 1/3 metoda.

```
In [33]: draw_simpsons(2,6,lambda x: 2**x,2)
```


Poredimo sada kompozitne metode na primeru $f(x) = x - \cos(2x)$

```
In [34]: I_simpson_kom = simpson_kompozitno(2,6,lambda x:x-np.cos(2*x),2)
I_trapez_kom = trapez_kompozitno(2,6,lambda x:x-np.cos(2*x),2)

print(I_simpson_kom)
print(I_trapez_kom)

15.87213156648423
16.100789729748346
```

```
In [35]: tacno_resenje = 15.88988521134625
print(tacno_resenje)

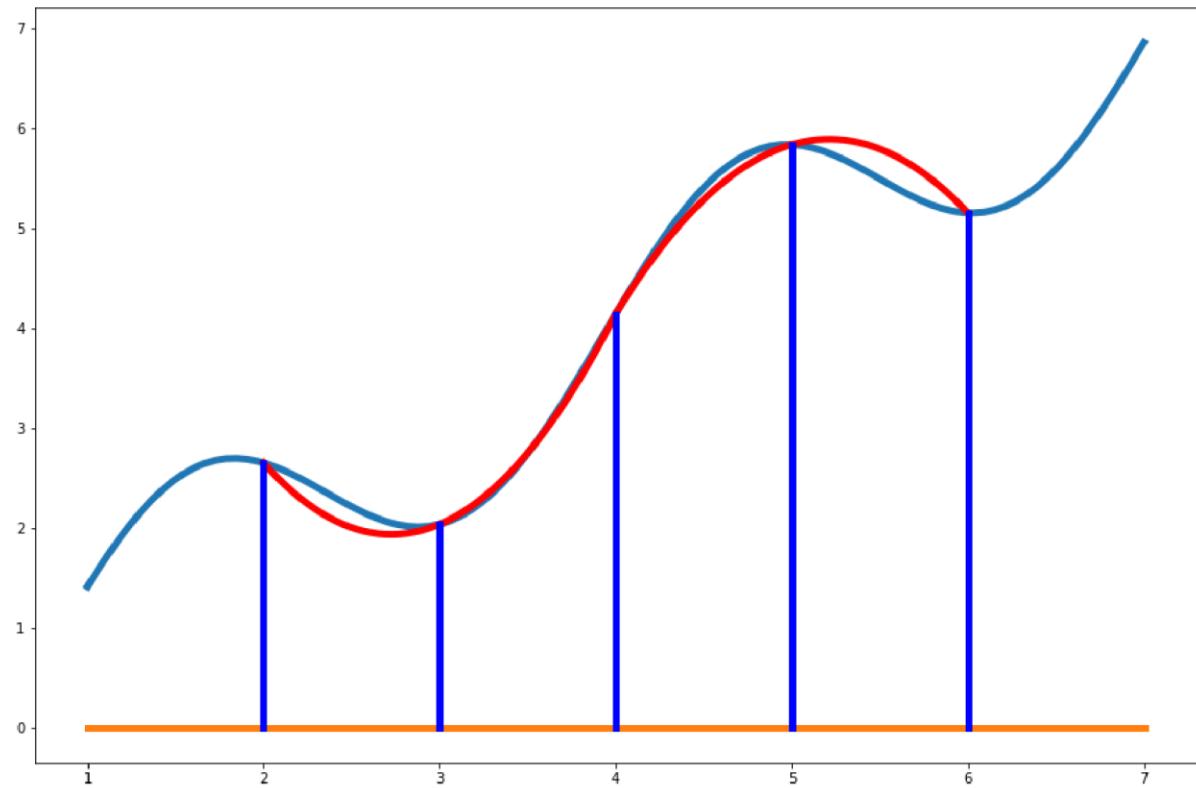
print(abs(tacno_resenje-I_simpson_kom)/tacno_resenje)
print(abs(tacno_resenje-I_trapez_kom)/tacno_resenje)

15.88988521134625
0.0011172922035549697
0.013272878664441093
```

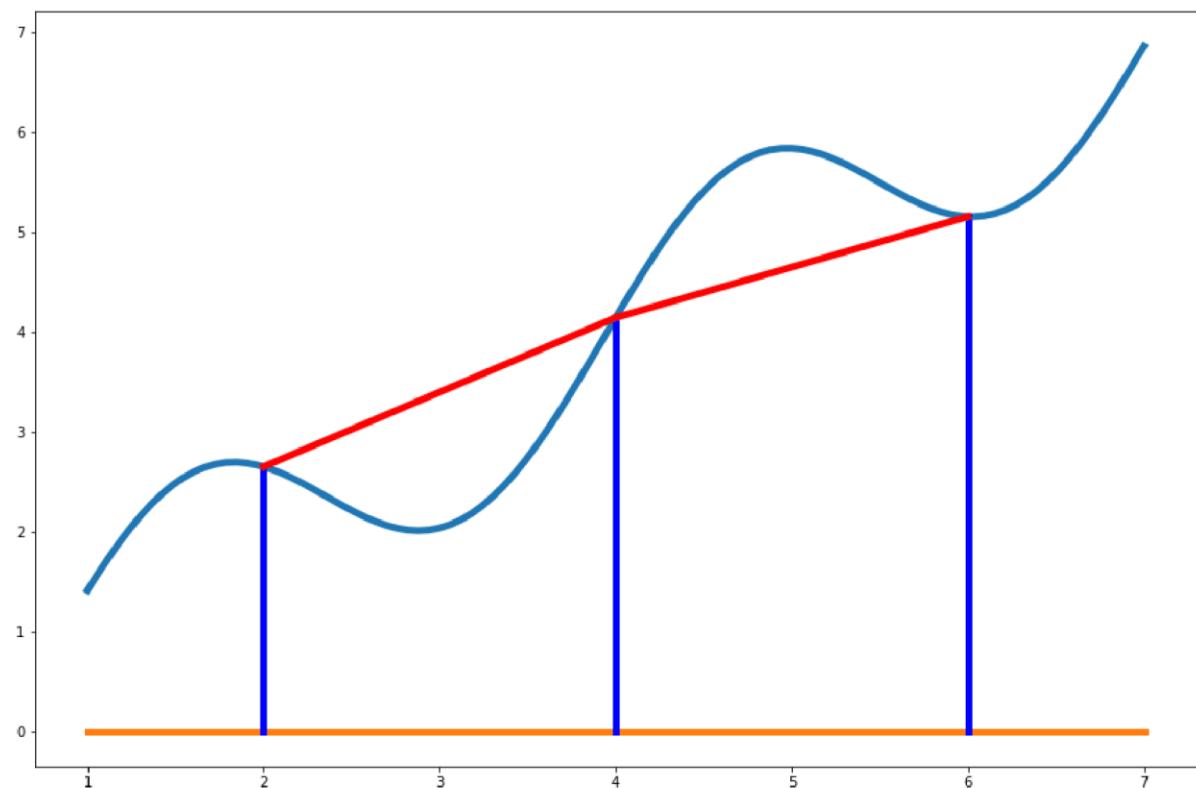
Vidimo da samo dve primene Simpsonovog metoda i u ovom slučaju rezultuju greškom od 0.1%, dok je greška kompozitne metode trapeza ~1.3%.

Pokazaćemo sada i grafičko poređenje.

In [36]: `draw_simpsons(2, 6, lambda x:x-np.cos(2*x), 2)`

In [37]: `draw_trapezoids(2, 6, lambda x:x-np.cos(2*x), 2)`

Red greške Simpsonog 1/3 metoda.

Simpsonov 1/3 metod ima red greške:

$$O(h^4)$$

gde je h veličina pod-intervala.

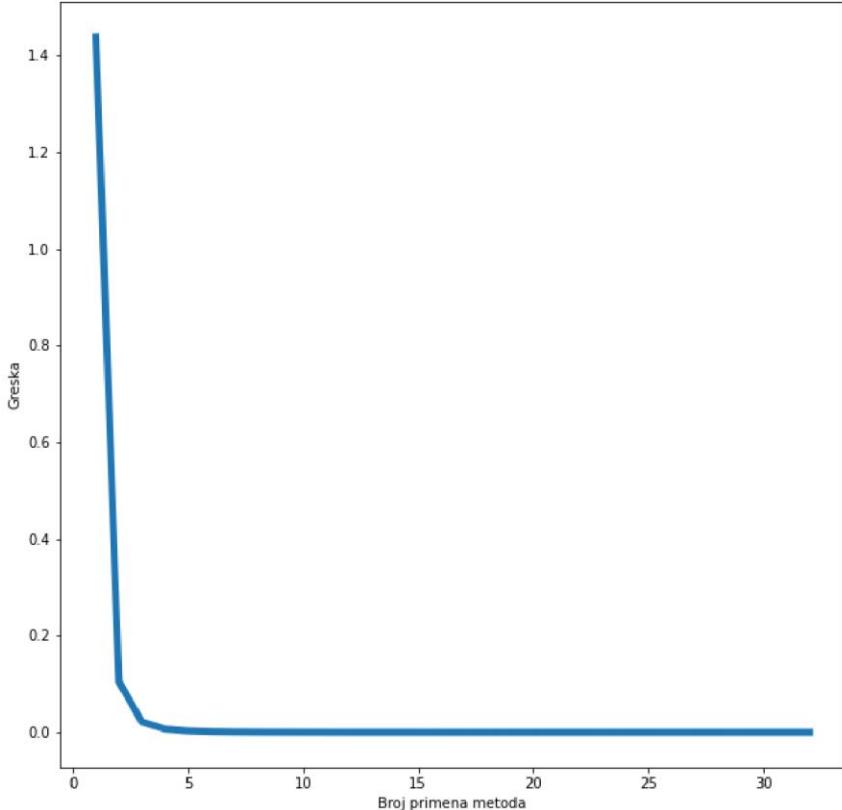
Kod Simpsonovog 1/3 metoda kada dupliramo broj primena, tj. h podelimo sa 2, greška se smanji 16 puta:

$$\begin{aligned} \text{greska}(h) &= h^4 \\ \text{greska}\left(\frac{h}{2}\right) &= \left(\frac{h}{2}\right)^4 = \left(\frac{1}{2}\right)^4 h^4 = \frac{1}{16} h^4 = \frac{1}{16} \text{greska}(h) \\ \text{greska}\left(\frac{h}{2}\right) &= \frac{1}{16} \text{greska}(h) \end{aligned}$$

Funkcija koju pozivamo u sledećem redu prikazuje grešku za broj primena metoda redom od 1 do 2^5 za $I = \int_2^6 2^x dx$.

```
In [38]: [errors,sub_intervals]=calculate_error(2,6,lambda x: 2**x,86.56170,2**5,simpson_kompozitno)
plt.figure(figsize=(10, 10))
plt.plot(range(1,2**5+1),errors,linewidth=5)
plt.xlabel('Broj primena metoda')
plt.ylabel('Greska')
```

Out[38]: Text(0, 0.5, 'Greska')

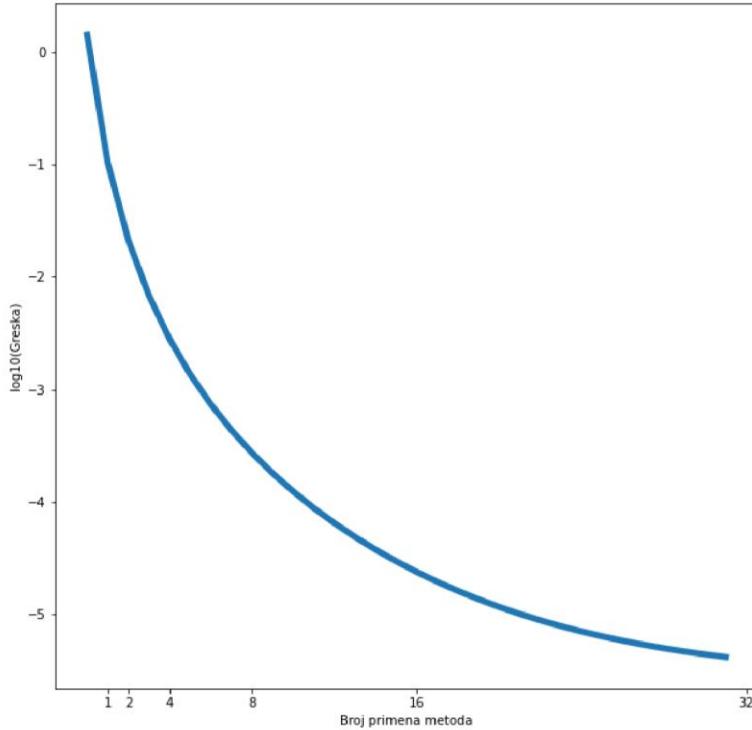

Prelazimo na logaritamsku skalu.

```
In [39]: plt.figure(figsize=(10, 10))
plt.plot(range(len(errors)),np.log10(errors),linewidth=5)
plt.xlabel('Broj primena metoda')
plt.ylabel('log10(Greska)')

plt.xticks([2**i for i in range(6)])
```

```
Out[39]: ([<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b299908>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b299208>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b291c18>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b2cb8d0>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b2cba20>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b2d5080>],
[Text(0, 0, ''),
Text(0, 0, '')])
```

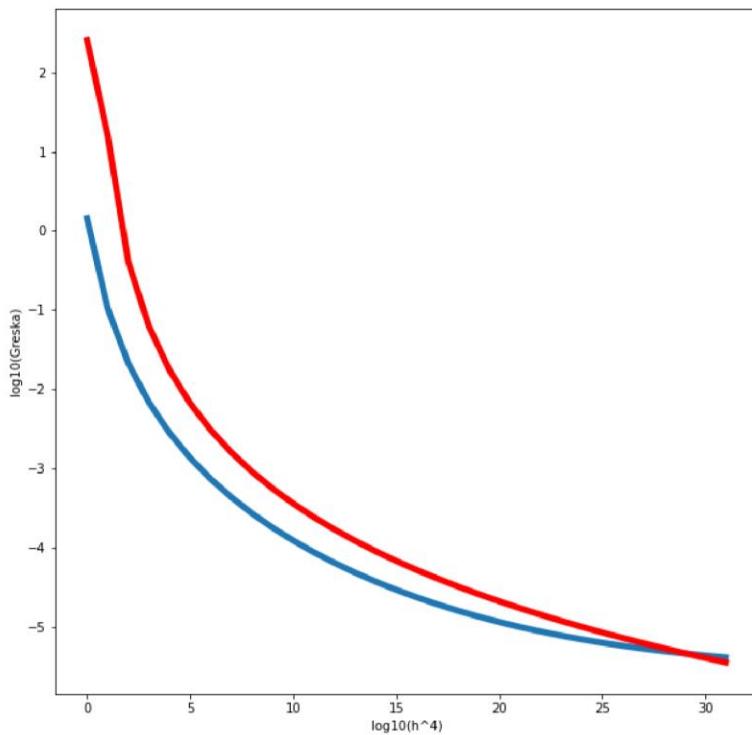

Uporedićemo sada grafik greške (označeno plavom) fukcijom $f(h) = h^4$ gde je h dužina pod-intervala (označeno crvenom).

```
In [40]: plt.figure(figsize=(10, 10))
plt.plot(range(len(errors)), np.log10(errors), linewidth=5)

plt.plot(range(len(sub_intervals)), np.log10(sub_intervals**4), linewidth=5, color="red")
plt.xlabel('log10(h^4)')
plt.ylabel('log10(Greska)')
```

```
Out[40]: Text(0, 0.5, 'log10(Greska)')
```


Vidimo da postoji jako veliko podudaranje grafika, iz čega se može zaključiti da odnos između greške i veličine pod-intervala na četvrti stepen stoji.

Uporedićemo grafike grešaka metode trapeza i Simpsonove 1/3 metode. Poređenje ćemo uraditi za integral funkcije

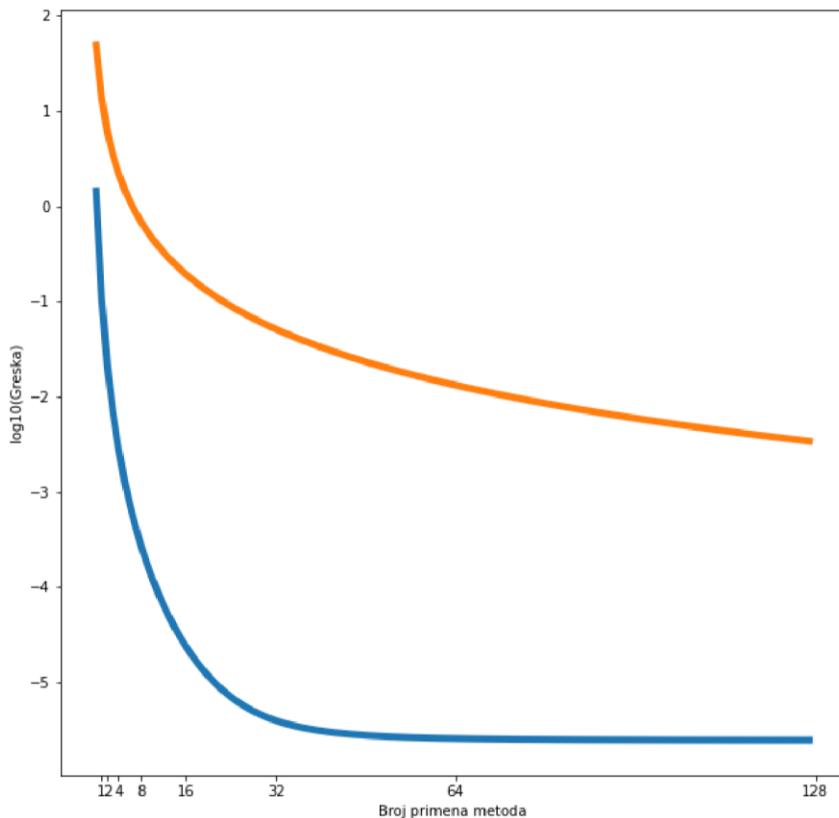
$$I = \int_2^6 x - \cos(2x) dx$$

```
In [41]: plt.figure(figsize=(10, 10))
[errors_simpson,sub_intervals_simp]=calculate_error(2,6,lambda x: 2**x,86.56170,2**7,simpson_kompozitno)
[errors_trapez,sub_intervals_tr]=calculate_error(2,6,lambda x: 2**x,86.56170,2**7,trapez_kompozitno)

plt.plot(range(len(errors_simpson)),np.log10(errors_simpson),linewidth=5)
plt.plot(range(len(errors_trapez)),np.log10(errors_trapez),linewidth=5)
plt.xlabel('Broj primena metoda')
plt.ylabel('log10(Greska)')

plt.xticks([2**i for i in range(8)])
```

```
Out[41]: ([<matplotlib.axis.XTick at 0x2284bc0fd30>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284bc0f160>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284bc0f400>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284ba67908>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284ba67160>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284bbf6ba8>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284bbf6390>,
<matplotlib.axis.XTick at 0x2284b2ff748>],
[Text(0, 0, ''),
Text(0, 0, '')])
```

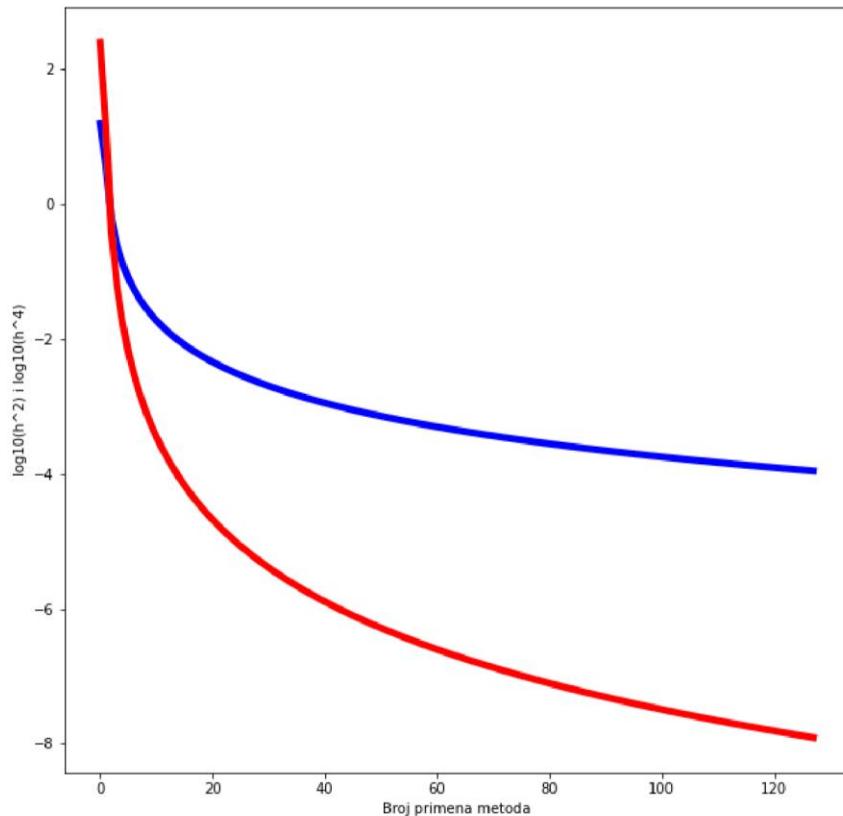


```
In [42]: plt.figure(figsize=(10, 10))

plt.plot(range(len(sub_intervals_tr)),np.log10(sub_intervals_tr**2),linewidth=5,color="blue")

plt.plot(range(len(sub_intervals_simp)),np.log10(sub_intervals_simp**4),linewidth=5,color="red")
plt.xlabel('Broj primena metoda')
plt.ylabel('log10(h^2) i log10(h^4)')
```

```
Out[42]: Text(0, 0.5, 'log10(h^2) i log10(h^4)')
```


Do sada smo videli da Njutn-Kotesove metode bolje rezultate mogu da postignu: (1) povećanjem kompleksnosti metode (stepena interpolacionog polinoma) ili (2) podelom intervala na veći broj pod-intervala.

Oba načina povećavaju računsku složenost numeričke integracije. U nastavku zato pokazujemo jednu od alternativa.

Rombergov metod

Pre nego što objasnimo Rombergov metod pogledaćemo sledeći kod:

```
In [43]: I_simpson_kom = simpson_kompozitno(2, 6, lambda x: 2**x, 1)
print(I_simpson_kom)

I_trapez_kom_1 = trapez_kompozitno(2, 6, lambda x: 2**x, 1)
I_trapez_kom_2 = trapez_kompozitno(2, 6, lambda x: 2**x, 2)

print(I_trapez_kom_1)
print(I_trapez_kom_2)

print((4*I_trapez_kom_2-I_trapez_kom_1)/3)

88.0
136.0
100.0
88.0
```

Vidimo da smo pomoću dve upotrebe metode trapeza (za 1 i 2 trapeza) dobili isti rezultat kao da smo upotrebili Simpsonova 1/3 metodu za ceo interval.

Dakle, dobili smo rezultat Simpsonove 1/3 bez da upošte znamo formulu ili implementaciju te metode. To je veoma značajan rezultat!

Sve što smo uradili je $(4I_{\text{trapez_kom_2}} - I_{\text{trapez_kom_1}})/3$. Postavlja se pitanje kako smo znali koje računske operacije da upotrebimo?

Upravo to je rezultat Rombergove metode. Ona nam pruža način da kombinujemo rezultate metoda manje kompleksnosti na takav način da dobijemo rezultate metoda veće kompleksnosti.

Objasnićemo sada na koji način smo došli do formule za kombinovanje metoda manje kompleksnosti.

Recimo da imamo neki numerički metod za integraciju, npr. metod trapeza koji ćemo označiti sa $R_{i,1}$. Kod $R_{i,j}$ sa i označavamo finoču podele, a sa j kvalitet (kompleksnost metoda). Na primer, $R_{1,1}$ je jedna primena metode trapeza, $R_{2,1}$ su dve primene metode trapeza, a $R_{1,2}$ je jedna primena Simposonovog 1/3 metoda itd.

Dakle, dati numerički metod za integraciju $R_{1,1}$ se od tačne vrednosti integrala I razlikuje za grešku $E_{1,1}$ koja je reda $O(h^2)$:

$$I = R_{1,1} + E_{1,1}$$

U ovom slučaju kada kažemo da je greška reda $O(h^2)$ mislimo na to da je najveći faktor greške (u odnosu na koga su svi ostali zanemarljivo mali) je proporcionalan (ponaša se slično kao) h^2 .

Objasnićemo na šta se misli pomoću primera Tejlorovog reda:

$$f(x) = f(x_0) + f'(x_0)h + \frac{1}{2}f''(x_0)h^2 + O(h^3)$$

, gde je $h = x - x_0$.

Iz definicije Tejlorovog reda znamo da sa $O(h^3)$ nismo označili samo jedan element koji je preostao u redu nego da se za jako male vrednosti h sve što je preostalo ponaša kao h^3 , tj. da je taj sa sabirak uz h^3 najveći faktor greške ako koristimo samo prva tri člana reda da aproksimiramo funkciju u okolini tačke x_0 . To znači da greška ima sledeći oblik:

$$f(x) = f(x_0) + f'(x_0)h + \frac{1}{2}f''(x_0)h^2 + Ah^3 + Bh^4 + Ch^5 + \dots$$

, gde su A, B, C neke konstante, a mi mi zanemaruјemo delove $+Bh^4 + Ch^5 + \dots$ i posmatramo samo najveći faktor Ah^3 .

Kod Njutn-Kotesovih formula imamo istu situaciju samo su stepeni faktora greške uvek parni (za detalje pogledati udžbenik). Na primer, za metod trapeza važi:

$$I = R_{1,1} + Ah^2 + Bh^4 + Ch^6 + \dots$$

, a za Simpsonov 1/3 metod važi:

$$I = R_{1,2} + Ah^4 + Bh^6 + \dots$$

($A, B, C \dots$ su konstante i nisu iste u slučaju metoda trapeza i Simpsonovog 1/3 metoda).

Pokazujemo sada na koji način se izvodi formula za Rombergov metod.

Uzimamo dve primene metode trapeza, za ceo veličinu pod-intervala $h, \frac{1}{2}h$. Označićemo ih sa $R_{1,1}$ i $R_{2,1}$, a njihove najveće faktore grešaka (sabirak sa h^2) sa $E_{1,1}$ i $E_{2,1}$.

U nastavku pokušavamo nekako da iskombinujemo $R_{1,1}$ i $R_{2,1}$ tako da uklonimo $E_{1,1}$ i $E_{2,1}$.

Ključna stvar koja će nam to omogućiti je to što znamo da važi da je:

$$E_{2,1} = \frac{1}{4}E_{1,1}$$

Ranije smo pokazali kada prepolovimo veličinu pod-intervala, greška metode trapeza se smanji 4 puta.

Posmatrajmo sada sledeće izvođenje:

$$I = R_{1,1} + E_{1,1}$$

$$I = R_{2,1} + E_{2,1}$$

$$E_{2,1} = \frac{1}{4} E_{1,1}$$

$$I = R_{1,1} + E_{1,1}$$

$$I = R_{2,1} + \frac{1}{4} E_{1,1}$$

$$R_{1,1} - R_{2,1} = -\frac{3}{4} E_{1,1}$$

$$E_{1,1} = \frac{4(R_{2,1} - R_{1,1})}{3}$$

$$I = R_{1,1} + E_{1,1} = R_{1,1} + \frac{4(R_{2,1} - R_{1,1})}{3}$$

$$I = \frac{4R_{2,1} - R_{1,1}}{3}$$

Vidimo da smo uspeli da uklonimo $E_{1,1}$ i $E_{2,1}$. Da li smo time uklonili svu grešku?

Nismo, ukloni smo samo najveći faktor. Prvi sledeći faktor je reda $O(h^4)$, odnosno rezultat koji smo dobili je u stvari rezultat Simpsonovog 1/3 metoda.

Implementiraćemo sada funkciju koja će primeniti formulu koju smo upravo izveli.

```
In [44]: def romberg(a,b,fun,n):
    A=np.zeros([n,n])
    for i in range(n):
        A[i,0]=trapez_kompozitno(a,b,fun,2**i)

    print(A)

    for j in range(1,n):
        for i in range(n-j):
            A[i,j]=(4 * A[i+1,j-1] - A[i,j-1]) / 3

    print(A)
```

```
In [45]: romberg(2,6,lambda x: 2**x,3)
```

```
[[136.  0.  0.]
 [100.  0.  0.]
 [ 90.  0.  0.]]
[[136.      88.      86.22222222]
 [100.     86.66666667   0.          ]
 [ 90.      0.          0.          ]]
```

Posmatramo samo rezultate druge kolone prethodno odštampane matrice. Na ostale kolone fokusiramo se u nastavku.

```
In [46]: I_simpson_kom = simpson_kompozitno(2,6,lambda x: 2**x,2)

print(I_simpson_kom)
```

```
86.66666666666666
```

Šta bi se dogodilo kada bi smo u prethodnom izvođenju koristili Simpsonov 1/3 metod umesto metoda trapeza:

$$I = R_{1,2} + E_{1,2}$$

$$I = R_{2,2} + E_{2,2}$$

$$E_{2,2} = \frac{1}{16} E_{1,2}$$

$$R_{1,2} - R_{2,2} = -\frac{15}{16} E_{1,2}$$

$$E_{1,2} = \frac{16(R_{2,2} - R_{1,2})}{15}$$

$$I = R_{1,2} + E_{1,2} = R_{1,2} + \frac{16(R_{2,2} - R_{1,2})}{15}$$

$$I = \frac{16R_{2,2} - R_{1,2}}{15}$$

Dakle, ako sa u $R_{i,j}$ sa i ozačnimo finoću podele, a sa j kvalitet (kompleksnost metoda) vidimo da je šablon za Rombergov da se $R_{i+1,j}$ množi sa 4^j , a deli se sa $4^j - 1$, odnosno:

$$R_{i,j+1} = \frac{4^j R_{i+1,j} - R_{i,j}}{4^j - 1}$$

Implementiramo sada šablon koji smo izveli. Funkcija koju dobijamo proizvoljan broj puta primenjuje formulu iz prethodnog reda. Tačnost do koje hoćemo da idemo unosi se kao broj kolona matrice, odnosno n .

Najbolji rezultat koji imamo je poslednji element prve vrste, pa njega vraćamo.

```
In [47]: def romberg(a,b,fun,n):
    A=np.zeros([n,n])
    for i in range(n):
        A[i,0]=trapez_kompozitno(a,b,fun,2**i)

    for j in range(1,n):
        for i in range(n-j):
            A[i,j]=(4**j * A[i+1,j-1] - A[i,j-1]) / (4**j - 1)

    print(A)
    return A[0,n-1]
```

```
In [48]: I_romberg=romberg(2,6,lambda x: 2**x,3)

print(I_romberg)

[[136.          88.          86.57777778]
 [100.          86.66666667   0.          ]
 [ 90.           0.           0.          ]]
86.5777777777778
```

```
In [49]: tacno_resenje = 86.56170

print(tacno_resenje)

print(I_romberg)

86.5617
86.57777777777778
```

Vidimo da smo uspeli da dobijemo približno tačno rešenje iako smo od metoda za numeričku integraciju koristili samo metod trapeza i to za $2^2 = 4$ primene.

```
In [50]: I_romberg=romberg(2,6,lambda x: 2**x,4)
```

```
print(I_romberg)
print(tacno_resenje)

[[136.          88.          86.57777778  86.56175046]
 [100.          86.66666667  86.56200088  0.          ]
 [ 90.          86.56854249  0.          0.          ]
 [ 87.42640687  0.          0.          0.          ]]
86.56175045658057
86.5617
```

Vidimo da smo, za $2^3 = 8$ primena, uspeli da dobijemo rešenje za koje je greška manja od 10^{-4} .

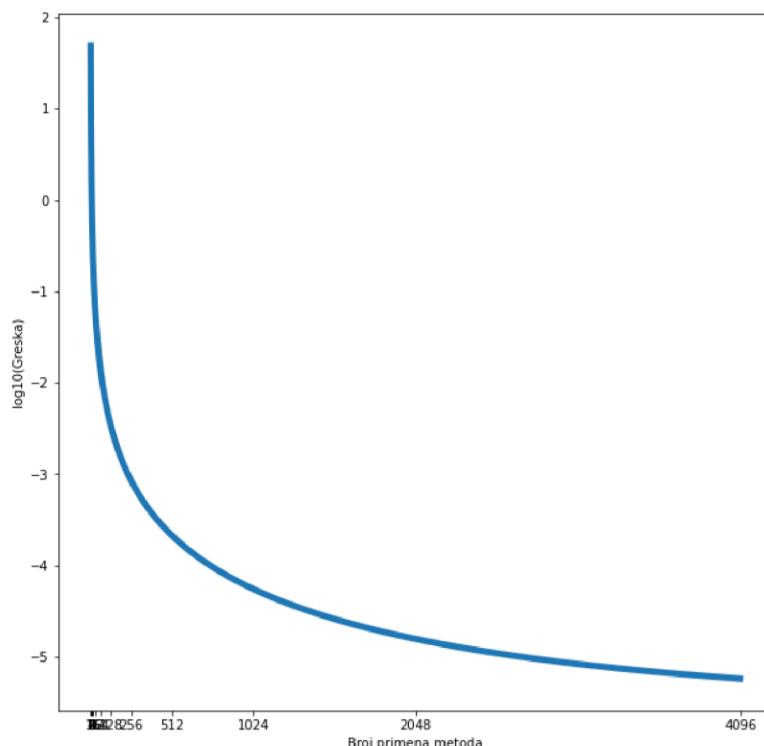
Pogledaćemo sada koliko bi nam otrpilike trebalo primena metode trapeza da bi dobili rešenje za koje važi da je greška manja od 10^{-4} .

```
In [51]: [errors,sub_intervals]=calculate_error(2,6,lambda x: 2**x,86.56170,2**12,trapez_kompozitno)
```

```
plt.figure(figsize=(10, 10))
plt.plot(range(len(errors)),np.log10(errors),linewidth=5)
plt.xlabel('Broj primena metoda')
plt.ylabel('log10(Greska)')

plt.xticks([2**i for i in range(13)])
```

```
Out[51]: [
```



```
In [52]: I_trapez_kom=trapez_kompozitno(2,6,lambda x: 2**x,2**10)
print(I_trapez_kom)
86.56175533626447
```

```
In [53]: print(np.abs(tacno_resenje-I_trapez_kom)<=10**-4)
True
```

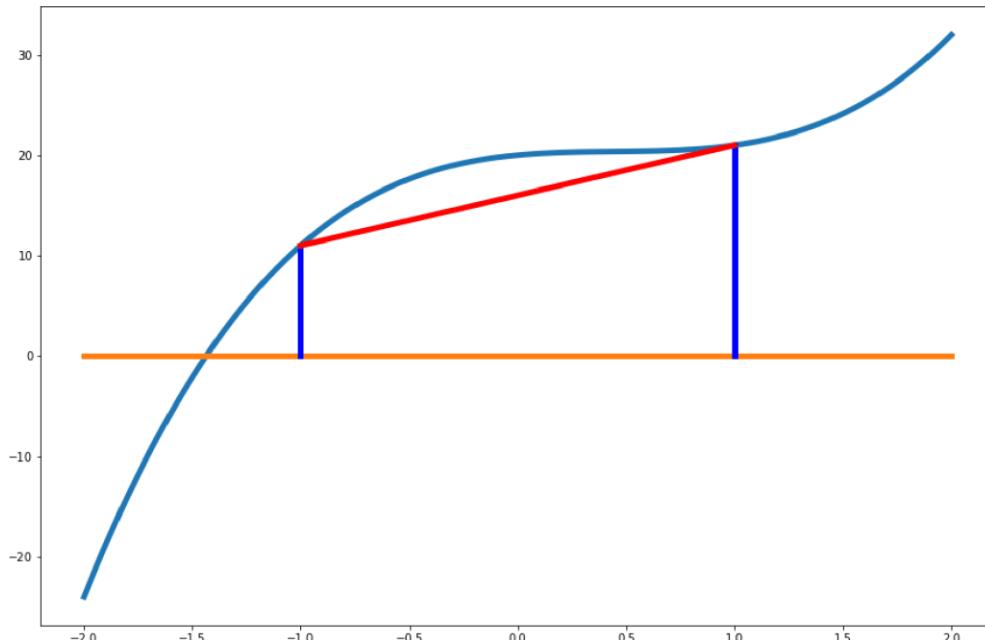
Dakle bez Rombergove metode trebalo bi negde oko 2^{10} primena metoda trapeza da dobijemo veoma tačno rešenje (greška je manja od 10^{-4}), što možemo da vidimo na grafiku iznad.

Takođe sa Rombergovom metodom sa 8 primena metode trapeza postigli smo rezultat metode koja ima tačnost reda $O(h^8)$ bez poznavanja formule ili implementacije metode tako velikog reda tačnosti.

Gausova kvadratura

Recimo da izračunavamo integral funkcije ispod na intervalu [-1,1].

```
In [54]: fun=lambda x: 3 * x**3 - 4 * x**2 + 2 * x + 20
draw_trapezoids(-1,1,fun,1)
```


Koristimo jednu primenu metode trapeza:

```
In [55]: I_trapez_1=trapez_kompozitno(-1,1,fun,1)
print(I_trapez_1)

a=-1
b=1

I_trapez_1_rucno=(b-a)/2*fun(a)+(b-a)/2*fun(b)

print(I_trapez_1_rucno)
32.0
32.0
```

Metoda trapeza uvek koristi krajnje tačke $(a, f(a))$ i $(b, f(b))$ i množi ih vrednošću $(b - a)/2$.

Šta bi bilo ako bi odabrali neke druge tačke i pomnožili ih nekom drugom vrednošću?

```
In [56]: x1=-0.577350269
x2=0.577350269

c1=1
c2=1;

I_gq= c1* fun(x1) + c2 * fun(x2)

print(I_gq)
37.33333333508502
```

```
In [57]: tacno_resenje=112/3 #određeno analitički
print(tacno_resenje)
37.333333333333336
```

Na koji način smo znali koje tačke i koje koeficijente da upotrebimo da upotrebimo da bi dobili tačno rešenje?

To je rezultat Gausove kvadrature.

Cilj Gausove kvadrature je da postigne veći nivo tačnosti bez povećanja kompleksnosti metode.

Drugim rečima, hoćemo da uzmemo vrednosti funkcije u dve tačke x_1 i x_2 i da ih pomnožimo sa neka dva koeficijenta c_1 i c_2 , ali tako da dobijemo veću tačnost od metode trapeza.

Kod metode trapeza je $x_1 = a$, $x_2 = b$, $c_1 = \frac{b-a}{2}$ i $c_2 = \frac{b-a}{2}$.

Postupak određivanja tačaka i koeficijenata

Pošto imamo 4 nepoznate koje treba da odredimo (x_1, x_2, c_1, c_2) trebalo bi na neki način da smislimo 4 uslova (jednačine) koje ti koeficijenti treba da zadovolje.

Zahtevaćemo da te 4 vrednosti budu takve da linearna kombinacija:

$$c_1 f(x_1) + c_2 f(x_2)$$

ima isti rezultat kao analitičko rešenje integrala bilo kog polinoma trećeg stepena na intervalu $[a, b]$ gde su x_1 i x_2 tačke iz tog intervala. Dakle, želimo da postignemo da za bilo koji polinom:

$$f(x) = a_1 x^3 + a_2 x^2 + a_3 x + a_4$$

važi:

$$\int_a^b (a_1 x^3 + a_2 x^2 + a_3 x + a_4) dx = c_1 f(x_1) + c_2 f(x_2)$$

$$c_1 f(x_1) + c_2 f(x_2) = c_1(a_1 x_1^3 + a_2 x_1^2 + a_3 x_1 + a_4) + c_2(a_1 x_2^3 + a_2 x_2^2 + a_3 x_2 + a_4) = \\ a_1(c_1 x_1^3 + c_2 x_2^3) + a_2(c_1 x_1^2 + c_2 x_2^2) + a_3(c_1 x_1 + c_2 x_2) + a_4(c_1 + c_2)$$

$$\int_a^b (a_1 x^3 + a_2 x^2 + a_3 x + a_4) dx = a_1 \frac{b^4 - a^4}{4} + a_2 \frac{b^3 - a^3}{3} + a_3 \frac{b^2 - a^2}{2} + a_4(b - a)$$

$$a_1 \frac{b^4 - a^4}{4} + a_2 \frac{b^3 - a^3}{3} + a_3 \frac{b^2 - a^2}{2} + a_4(b - a) = \\ a_1(c_1 x_1^3 + c_2 x_2^3) + a_2(c_1 x_1^2 + c_2 x_2^2) + a_3(c_1 x_1 + c_2 x_2) + a_4(c_1 + c_2)$$

Dobijamo sledeći sistem nelinearnih jednačina:

$$\begin{aligned} c_1 x_1^3 + c_2 x_2^3 &= \frac{b^4 - a^4}{4} & c_1 x_1^2 + c_2 x_2^2 &= \frac{b^3 - a^3}{3} \\ c_1 x_1 + c_2 x_2 &= \frac{b^2 - a^2}{2} & c_1 + c_2 &= b - a \end{aligned}$$

Sistem ima analitičko rešenje oblika:

$$x_1 = \frac{b-a}{2} \left(-\frac{1}{\sqrt{3}} \right) + \frac{a+b}{2} \quad x_2 = \frac{b-a}{2} \left(\frac{1}{\sqrt{3}} \right) + \frac{a+b}{2}$$

$$c_1 = \frac{b-a}{2} \quad c_2 = \frac{b-a}{2}$$

Gausova kvadratura se tipično koristi na sledeći način.

1. Imamo unapred izračunate vrednosti tačaka i koeficijenata za interval $[-1, 1]$ koje se mogu pronaći u literaturi ili na internetu.

2. Integral koji rešavamo na intervalu $[a, b]$ svodimo na $[-1, 1]$ uvođenjem linearne mapiranja (koje pokazujemo u nastavku).

3. Koristimo tačake i koeficijenata za interval $[-1, 1]$ da rešimo integral.

Konkretno za dve tačke, vrednosti tačaka i koeficijenata za interval $[-1, 1]$ su:

$$\begin{aligned} x_1 &= -0.577350269 & x_2 &= 0.577350269 \\ c_1 &= 1 & c_2 &= 1 \end{aligned}$$

Kao malu vežbu, možemo ih dobiti kao rešenje sledećeg sistema:

$$\begin{aligned} c_1 x_1^3 + c_2 x_2^3 &= 0 & c_1 x_1^2 + c_2 x_2^2 &= \frac{2}{3} \\ c_1 x_1 + c_2 x_2 &= 0 & c_1 + c_2 &= 2 \end{aligned}$$

```
In [58]: from scipy.optimize import fsolve

def f(x):
    #x[0] je x1, x[1] je x2, x[2] je c1, x[3] je c2
    return [x[2]*x[0]**3+x[3]*x[1]**3,
            x[2]*x[0]**2+x[3]*x[1]**2 - 2./3.,
            x[2]*x[0] +x[3]*x[1],
            x[2] +x[3]-2]

resenje = fsolve (f, [-0.5,0.5,1.1,1.1])
print(resenje)
[-0.57735027  0.57735027  1.           1.           ]
```

Kao primer upotrebe gausove kvadrature prvo rešavamo integral funkcije:

$$I = \int_{-1}^1 2^x dx$$

```
In [59]: tacno_resenje=3/(2*np.log(2))

print(tacno_resenje)
2.1640425613334453
```

```
In [60]: fun=lambda x: 2**x
x1=-0.577350269
x2=0.577350269
c1=1.
c2=1.
I_gq=c1*2***x1+c2*2**x2

print(I_gq)
2.162299809266768
```

```
In [61]: I_trapez_1=trapez_kompozitno(-1,1,lambda x: 2**x,1)

print(I_trapez_1)
2.5
```

Sada koristimo istu podintegralnu funkciju, ali menjamo interval:

$$I = \int_2^6 2^x dx$$

To znači da sada moramo x koji je intervalu $[2, 6]$ da prebacimo na neko t koje će biti u intervalu $[-1, 1]$.

Pokazaćemo kako možemo da mapiramo proizvoljan interval $[a, b]$ na interval $[-1, 1]$. Mapiranje radimo pomoću prave koja prolazi kroz tačke $(-1, a), (1, b)$.

Formiramo pravu, tj. Lagranžov interpolacioni polinom za $(-1, a), (1, b)$.

Uvodimo promenljivu t koja je u intervalu $[-1, 1]$.

Pomoću Lagranžovog polinoma određujemo koju smenu treba da uvedemo za x iz intervala $[a, b]$ tako da umesto x integralimo po t iz $[-1, 1]$.

$$x = a \frac{t-1}{-1-1} + b \frac{t-(-1)}{1-(-1)} = \frac{t-1}{-2}a + \frac{t+1}{2}b = \frac{b-a}{2}t + \frac{a+b}{2}$$

$$x = \frac{b-a}{2}t + \frac{a+b}{2}$$

Ako upotrebimo prethodnu smenu za x u integralu:

$$I = \int_a^b f(x)dx$$

onda podintegralna funkcija ima novu nezavisnu promenljivu t koja je u rasponu $[-1, 1]$.

Moramo da zamenimo dx pa računamo izvod naše smene:

$$x = \frac{b-a}{2}t + \frac{a+b}{2} \implies dx = \frac{b-a}{2}dt$$

Uvodimo sada smenu u integral:

$$I = \int_a^b f(x)dx = \int_{-1}^1 f\left(\frac{b-a}{2}t + \frac{a+b}{2}\right) \frac{b-a}{2} dt$$

U kodu ispod testiramo i crtamo smenu za $(-1, 2), (1, 6)$:

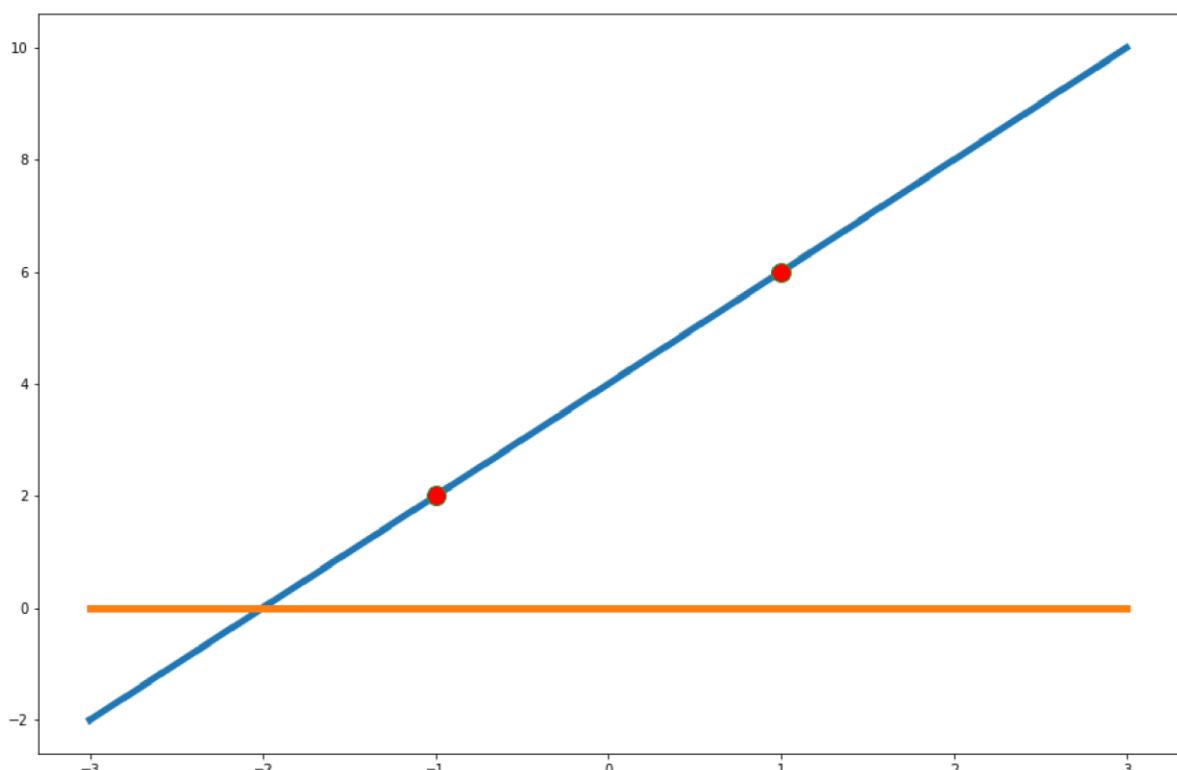
```
In [62]: p=linterp([-1,1], [2,6])
print(p)
[2. 4.]
```

```
In [63]: a=2.
b=6.
print((b-a)/2.)
print((a+b)/2.)
2.0
4.0
```

```
In [64]: print(np.polyval(p,-1))
print(np.polyval(p,1))
2.0
6.0
```

```
In [65]: plot_function([-2,2],lambda x: 2*x + 4)
plt.plot([-1,1], [2,6], 'o', markersize=14, markerfacecolor='r')
```

```
Out[65]: <matplotlib.lines.Line2D at 0x2284caa79b0>
```


Rešavamo sada sledeći integral pomoću Gausove kvadrature:

$$I = \int_2^6 2^x dx$$

$$I = \int_2^6 2^x dx = \int_{-1}^1 2^{\frac{6-2}{2}t + \frac{6+2}{2}} \frac{6-2}{2} dt = \int_{-1}^1 2^{2t+4} 2dt = \int_{-1}^1 2^{2t+5} dt$$

Sada korisimo:

$$f(t) = 2^{2t+5} \quad t_1 = -0.577350269 \quad t_2 = 0.577350269 \quad c_1 = 1 \\ c_2 = 1$$

i izračunavamo:

$$I = c_1 f(t_1) + c_2 f(t_2) = 2^{2 \cdot -0.577350269 + 5} + 2^{2 \cdot 0.577350269 + 5}$$

```
In [66]: I_gq=2** (2*-0.577350269+5)+2** (2*0.577350269+5)
print(I_gq)
85.61729488496321
```

```
In [67]: I_trapez_1=trapez_kompozitno(2,6,lambda x: 2**x,1)
print(I_trapez_1)
136.0
```

```
In [68]: tacno_resenje = 86.56170
print(tacno_resenje)
86.5617
```

```
In [69]: greska_gq=abs(I_gq-tacno_resenje)/tacno_resenje
print(greska_gq)
greska_I_trapez_1=abs(I_trapez_1-tacno_resenje)/tacno_resenje
print(greska_I_trapez_1)
0.010910196022453198
0.5711336537983889
```

Iz rezultata se vidi da Gausova kvadratura za dve tačke ima značajno manju grešku od metode trapeza.

U nastavku dat je kod za Gausovu kvadraturu za dve tačke za proizvoljan interval $[a, b]$.

```
In [70]: def gauss_quad(a,b,fun,n):
    x=np.array([-0.577350269,0.577350269]) #koristimo np.array zato što nam je kasnije potrebno množenje vektora u liniji: (b-a)/2.0 * x + (a+b)/2.0
    c=np.array([1.,1.])

    map_fun=(b-a)/2.0 * x + (a+b)/2.0
    map_dx=(b-a)/2.0

    I=sum(c*fun(map_fun)*map_dx)

    return I
```

```
In [71]: I_gauss_quad_1=gauss_quad(2,6,lambda x: 2**x,2)
print(I_gauss_quad_1)
85.61729488496321
```

```
In [72]: I_trapez_1=trapez_kompozitno(2,6,lambda x: 2**x,1)
print(I_trapez_1)
136.0
```

Za kraj samo napomena da se Gausova kvadratura može koristiti i za veći broj tačaka od dve. Tačke i koeficijenti se izvode tako da njihova linearna kombinacija daje tačan rezultat za integrale: petog, sedmog, devetog... stepena.

Kao i u slučaju dve tačke, u literaturi i na internetu dosupne su tabele sa vrednostima i sve što je potrebno je uvesti smenu koja će prebaciti integral na interval $[-1, 1]$.